

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
 Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на р. бі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописів не звертається, хіба що дописувачеві явно значить, що бажає звороту свого рукопису на случай його непоміщення та залучить поштовий стемпель на його пересилку.

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІ ПОПИ БУНТУЮТЬСЯ ПРОТИ ЕПІСКОПА.

В Злучених Державах почався між греко-католицьким духовенством рух проти греко-католицького єпископа Константина Богачевського. Причина цього руху, як бачимо ніше з ухвали з'їзду українського греко-католицького духовенства, що відбувся в Нью Йорку 23. лютого, не в якомусь особистому відношенні попів до єпископа, а в тому, що для України греко-католиків на американському континенті єпископів призначає папа римський лише за згодою польської шляхти й що кожний український греко-католицький єпископ по цьому боці океану мусить виконувати директиви шляхетської Польщі.

Від часу закінчення конкордату між Римом і Польщею Польща має цілковиту зверхність над українськими греко-католицькими єпископами й Рим призначає для України греко-католиків тільки тих єпископів, на яких дасть свою згоду польсько-шляхетський уряд.

Греко-католицькі єпископи по цей бік океану мають свої друковані органи, до яких вони підбирають таких редакторів, які будуть "угодні" не тільки богові чи римському папі, але й польській шляхті. Тому то в тих органах нічого не пишеться про переслідування польською шляхтою українського населення на окупованих Польщею українських землях, а зате так скажено пишеться проти більшовиків та радянської влади.

Та під цю писаниною криється агітація не лише проти більшовицької чи проти-радянської, але головно проти-української влади. Греко-католицький єпископ в Злучених Державах, Богачевський, призначив був на редактора свого органу, "Америку", д-ра Осипа Назарука, який почав в тій газеті травлю всего, що українське. Він виступив з лайкою на Т. Шевченка, Михайла Драгоманова й Івана Франка, назвавши їх анархістами, хаотиками (облаблене слово гетьманів). На цей виступ Назарука обізався аж Остап Грицай з Європи своїм відомим листом. Плюгавлення ставленнями польської шляхти всего що українське налякало українських греко-католицьких попів у Злучених Державах й вони підняли "бунт". В наслідок цього Назарука вилетів з редакторства "Америку", діставши платню за три місяці наперед. Попи злякалися цієї проти-української травлі, що провадиться під покришкою "гетьманської ідеї", по бачили, що люде почали покидати греко-католицьку церкву. Викиненням самого Назарука вони не вдовольнилися, бо Назарука — це лише наймит, він виконував те, що йому казав єпископ і за що йому платили. Тому українські греко-католицькі єгомосії рішили позбутися таки самого єпископа Богачевського, як виконавця волі польської шляхти.

Держзиситська "Свобода" з 25. лютого повідомляє, що 23. лютого відбувся в Нью Йорку спішний з'їзд греко-католицького духовенства, який вирішив: відістися до Риму, щоб забрав геть єпископа Богачевського, бо "його задержання як єпископа в нашій єпархії могоби спричинити велике відступство від української греко-католицької церкви".

Далі зібрани на з'їзді попи

"Заявили, що яко українці й американські горожани протестують рішучо проти всякого вмішування Польщі в наші церковні справи, а зокрема в справі назначування єпископів для нашої єпархії".

Також цей з'їзд попів заявив свою "глибоку симпатію до державничих змагань і демократичних установ" українського народу й кляче всіх греко-католицьких єгомосієв не тратити рівноваги й вірити в побуду ухвалених домагань з'їзду. Ці ухвали підписали 26 греко-католицьких духовників.

З више наведеної заяви бачимо, що справа тут не лише в Богачевському, як в особі, але в тому, що церковними греко-католицькими справами по цей бік океану керує шляхетська Польща, що вона має багато до говорення у справі назначування суди греко-католицьких єпископів та контролювання тут їхньої роботи. Про це говорять самі греко-католицькі попи (аж 26 їх нараз).

Цікаво, що ота польсько-шляхетська проти-українська агітація по цей бік океану прикриває себе плащиком гетьманства, сичей то-що, отже не самим лише словом божим. Розбиття в американському "Провідінню", ця богачевсько-назаруківська шляхетсько-польська гетьманщина нашла вже собі притулок на шпальтах органу єпископа Будки, "Канадійського Українця". Тут вже появилася Назарукове "Українське національне евангеліє", в якому "українська нація" представляє в трох "ясновельможних лицях": Скоропадський, Липінський і Назарук. З редакційної статті в "Кан. Укр." з 2. березня, з "Теорії нової секти мишуґізму", знов таки видно ті самі осячки вуха "сквітованого міністра", який всіма силами є проти того, щоб відібрати привілей від польської шляхти в назначуванні українських греко-католицьких єпископів, бо це є "асупереч науці Церкви".

Отже із писанини сторонників та оборонців польської шляхти, що перебралися з "Америку" на шпальти "Кан. Українця", видно, що вмішування шляхетської Польщі в церковні справи греко-католиків по цей бік океану є в повній згоді з наукою церкви. Хто-ж виступає проти контролю польської шляхти, то це означає "більшевизм, анархізм, націоналізм і нігілізм у теорії мишуґізму".

Так "убо рече" "Кан. Укр." у вступові до своєї редакційної статті, присланої йому з-Америку.

Але греко-католицькі попи в Злучених Державах оцих заклять таки не злякалися й збунтувалися. Ех, коли-б так "ясновельможні-гетьмани" мали тут свою владу, показали-б вони тим несудухним попом по чому фунт бобу.

ПРО БУДОВУ У. Р. Д. В ТОРОНТО.

(Від онтерійського Провкому ТУРФДім.)

Половина місячної кампанії на допомогу будові У.Р.Д. в Торонто вже минула. Провком в Торонто має відомості від відділів, що кампанія всюди провадиться. Лишається ще пів місяця шире попрацювати й кампанія принесе бажані успіхи.

Сама будова швидко поступає вперед й невдовзі треба буде кількадесят тисяч доларів виплатити контракторів. Ми не хочемо зразу брати моргеджу й всіма силами стараємося, щоб заплатити гроші контракторів з кампанії. Ми зможемо це зробити, якщо наші організації та робітники й фермери в цілій Канаді взагалі поспішать вчасно, бо моргедж відтак гальмуватиме працю нашої організації, бо нам прийдеється працювати на проценти.

Всі товариші отримали вже листи від Ц.В.К. ТУРФДім на збирання жертв. Постарайтеся-ж, товариші й товаришки, щоб ані одна ліста не залежала у вас, або не вернула порожньо. Ви знаєте, яка велика потреба Укр. Роб. Дому в Торонто. Багато з Вас приїжджали літом до Торонто і бачили, в якому приміщенні містяться наші організації й чи можуть вони в нему розвиватися. Це невеличке рентоване приміщення на четвертому поверсі, що наледає вміщати 150 осіб. Тут містяться й відділ ТУРФДім і при ному дитча школа, до якої вчашає понад 150 дітей, хор із 50 осіб, кооператива, жіночий відділ, організація молоді, мандолінові оркестри, танцюристи й відділ Р.З.Т., який має близько 300 членів і далі зростає. Уявіть собі, товариші, як можливо провадити так широко розгалужену організаційну й культурно-освітню працю в такому приміщенні. Вирентувати кращого нема де, або треба заплатити дуже великі гроші, бо це-ж величезне місто. Дійшло до того, що одна організація ввечерю скорше захоплює приміщення, відбуває збори чи пробу, а друга чекає під дверима, або стукає у двері, щоб її впустили. При таких умовах дальший зріст організації неможливий. Як-же буде новий член належати до організації, коли він не може дочекатися, коли його впустять до салі? Поминаючи все це, до Торонто прибувають сотки українських робітників річно й вони

прийшли-б до організації, коли-б вона мала приміщення. Ось чому в Торонто потрібний Український Робітничий Дім.

Коли місцеві петлюрівці побачили, що стіни нашої хати ростуть, вони засичали й почали доносити на нас. В англійській консервативній газеті "The Evening Telegram" появилася велика стаття на їх донос проти Укр. Роб. Дому й проти цілої нашої організації. Там повно різних наклепів та лайок на нашу адресу, на українські працюючі маси. Ці наші вороги, які самі ніколи нічого доброго не зробили, дурили перше торонтонських робітників тим, що, мовляв, Вінніпег все собі забирає й що Ц.В.К. ТУРФДім дає тільки про се себе. Коли-ж побачили, що Ц.В.К. й Восьмий З'їзд ТУРФДім дав ключ допомагати будові Укр. Роб. Дому в Торонто, то вони подурили, закричали, почали казати, що то Вінніпег дає гроші на будову Укр. Роб. Дому в Торонто. Ото-ж ніяк ім не догодил: коли ми збираємо гроші на свою працю, чи на будову друкарні й засилаємо до Вінніпегу, то вони кричать, що "Вінніпег дере гроші з робітників". Коли тепер вінніпегські робітники, як і цілої Канади допомагають нам будувати Укр. Роб. Дім, то петлюрівці кричать, що то вінніпегські більшовики дають гроші на будову Укр. Роб. Дому в Торонто.

Та нехай собі кричать. Ми власними мозоллями, власними центами будемо наші інституції й нашу працю. Ми надмірно працюємо, щоб почату роботу допровадити до успішного кінця. Підлий виступ проти нас наших ворогів тільки ще більше додає нам сил.

Ми відзиваємося до Вас, товариші робітники й фермери, цілої Канади, до Вас члени й членкині наших організацій й читачів нашої преси: допоможіть нам здвинути нашу велику освітню інституцію! Жертовність, що у Ваших силах, складайте поизки, гідно докінчіть місячну кампанію! Стажуйте, щоб і Ваша целюга була вклядена у нашу велику будову! Торонтонські робітники Вам за це відплатяться!

За Онтерійський Провком ТУРФДім,
 Ів. Бойчук, секрет.

НЕГРИ Й СТАБІЛІЗАЦІЯ КАПІТАЛУ В АМЕРИЦІ.

Першим питанням на порядку денному 7-го поширеного пленуму Виконкому Комінтерну стояв "Міжнародний стан і завдання Комінтерну". Доповіді й дискусії з приводу цього питання виявили ступінь капіталістичної стабілізації в найважливіших країнах світу. У Злучених Державах процес стабілізації триває довше ніж до инде, і досяг найвищого розвитку. Світова війна не затримала його розвитку, навпаки — вона прискорила його й збільшила. В наслідок цього Злучені Держави вийшли з війни економічно дужчими, ніж до неї. Європейські-ж країни — учасниці війни — тільки тепер починають частково виходити зі створених війною економічних кріз. Вони силкуються здійснити стабілізацію, провадячи раціоналізацію своєї промисловості, щоб знизити собівартість продукції й мати змогу пропонувати її по дешевіших цінах на світовому ринку та конкурувати одна з одною.

В Америці криза настала пізніше (1921 — 23 року). Власне тому вона не дуже тяжко відшлася на промисловість усієї країни. Вона тільки допомогла буржуазії збороти робітничі організації (число організованих в Американській Федерації Праці робітників з понад 4-ох мільйонів у 1921 році знизилось нижче 3-ох у 1924 році) й реорганізувати велику проми-

словність на основі компанійних юній. Майже на всіх великих підприємствах компанійні юній посідають місце колишніх тред-юній. Робітники-Негри грають велику роль в зміцненні цих компанійних юній.

Американська Федерація Праці кинула Негрів в обійми капіталу.

Підчас світової війни, коли в наслідок її припинилася еміґрація, Негрів почато дедалі більше притягати до участі в промисловості. Цей процес полекчувався особливо тим, що висока техніка промисловості позбавила її потреби в висококваліфікованих робітниках-фахівцях. В Злучених Державах є 12 мільйонів Негрів. 90 проц. між ними — селяни й робітники. Відмова Американської Федерації Праці приймати Негрів до юній спричинилася до утворення величезного резерву дешевих неорганізованих робочих рук. Раніш джерелом дешевих робочих рук для Америки була Східна Європа, після-ж війни уряд обмежив еміґрацію з цих країн, здебільшого боаячися дозову до Америки "можливих більшовиків", порушників "американського демократичного устрою". Щоб поповнити виниклу через це нестачу робочих рук, почали підтримувати переселення Негрів з півдня до північних промислових міст.

Завзятя експлуатація Негрів — це частина тієї підвалини, що на ній стоїть будинок американського капіталізму. Але недовні форми цього явища, виявлені капіталістичною стабілізацією, особливо висунули його значіння нині. Роль негрів у процесі раціоналізації надто виразно позначилася саме в останніх роках. Капіталістам легко вдалося втягти Негрів до компанійних юній та ин. антиробітничих організацій, бо старі тред-юній через свою упертість не згоджувалися приймати їх. Ця упертість була одним із чинників, що викликали серед Негрів почуття вороженості й кривди супроти білих товаришів робітників. З цим можна боротися тільки агітацією за дозвіл Неграм вступати до Американської Федерації Праці на рівних підставах з білими.

Буржуазія боється Негрів.

Не можна розглядати питання про пролетарську революцію в Америці, не визнавши того факту, що в цій революції визначну роль мають відіграти негрівські маси. Буржуазія це чудово знає, як це можна бачити з тієї особливої цікавості, що з нею вона ставиться до всіх негрівських організацій, навіть до найреакційніших. Коли-ж ці організації починають набирати масового характеру, як от "рух Гарвея" (рух за поворот до Африки), уряд не зупиняється перед арештом провідників і перед іншими заходами "впливними". Коли комуністи організували негрівський робітничий конгрес, то хоч і незнаючи число делегатів зібралось на нього, і цей конгрес тільки ледви порушив негрівський масу, проте на скликання конгресу відгукувалися геть усі

американські газети, і в салі, де він засідав що вечера, було повно приватних і урядових шпигів.

Завдання комуністів.

Є чинники, що примушують Негрів організуватися, як Негрів. Це є збільшення числа ліччуваних, загальне зміцнення негрівського, що позначилося в недавній ухвалі багатьома містами, що обмежують права Негрів і т. ин. Такі негрівські організації природно скееровані супроти білих і коли комуністи не розпічнуть роботи серед Негрів і не зуміють взяти на себе керівництва їхніми організаціями, то їх у найближчому часі використають, як контрреволюційну силу проти комуністів.

Ми, комуністи, повинні визнати факт існування вороженості між білими й чорними робітниками і використати цей факт, як основу нашої організаційної роботи. Не дивно, що ця вороженість існує: білі робітники, як знаряддя в руках буржуазії, виконували й виконують її брудну роботу: з них організуються ватаги, що ліччують Негрів. Припинити це комуністи можуть тільки раз-у-раз пояснюючи робітникам, якими способами буржуазія силкується ширити між ними розбрат, і активно борючися проти ліччування там, де воно чиниться. Таким способом можна дати Негрові-робітникам в розум, що класово-свідомий білий робітник не є ворог йому, що в них є спільна справа, що справжній ворог обом ім — це імперіалізм. Тільки тоді, як нам удасться зворушити негрівські маси, ми спроможемося знищити міцний будинок американського капіталізму.

Карл Джонс.

ТАКИЙ СОБІ ЗВИЧАЙНИЙ НЕГІДНИК.

Вони, оті негідники, є усюди й дико, усюди вони однакові. Таким і оцей, який сам про себе ніше говорить. Півроку тому назад про него говорили інше, а нині він говорить сам про себе. Ми про него навіть не згадували-б, але бачите, тому, що про него дуже багато говорили ті, що тепер мовчать, ми якраз даємо цьому негідникові слово.

Так отже доті справи.

Десять так в осені вся проти-радянська, головно російська білоеміґрантська преса, а за нею й українська жовтоблагитна, була переповнена "сензаційними" "розоблаченнями" одного "дуже великого комуніста", якому "заотілося чесною життя" і він утік з Радянського Союзу за кордон та тепер викриває несотворені ричи про тих, з якими був довгий час за "пані брата".

Для української жовтоблагитної преси було надто цікавим те, що той "великий комуніст", "вивідав в політбюрі" компартії, що то на змову комуністів вбито Петлюру.

Одним словом російська біловардівщина й українська жовтоблагитна раділа, що дістала нарешті між себе чоловіка з "цінними інформаціями". Його приймали в Берліні есеєри, мілюковці, ніколаєвці, киріловичі. В Парижі його приймали самі світоці: Мілюков, Ніколаєв, Николаєвич, "цар" Кірило, а петлюрівщина плескала в долоні від львівського "Діла" аж до вінніпегського "Укр. Голосу".

Подумаєте, справді був якийсь "видатний" комуніст, коли так раділа біловардівщина з його появи між собою. Ні, був це, як каже московська "Правда", третьорядний прайдисит, що приплинув до партії в часі громадянської війни. Звався він Яків Бадян.

І от на початку лютого ц. р. отой самий Бадян прийшов в Парижі до радянського посольства й передав голові посольства т. Раковському такого листа:

"Повпреду С.Р.С.Р. т. Раковському! Пять місяців я доконував великого злочину перед своєю пролетарською державою, пять місяців днів здрірали мое тіло і чини далі я входин в середину біловардівщини, тим

більше я перекоувався як цінна й дорога мені та держава, за яку я віддав 16 літ свого життя. Десять за днем я все більше відчуваю свій злочин і туго за своїм окруженням, без якого я не можу жити, як без повітря, зокрема коли моя 5-літня дочка питає мене чому я тату тут не піонерка? Ось ці слова рвуть мою душу. До него часу, тоб-то до дня мого злочину я тільки чув про біловардівців і коли проти них воював, я по суті не знав їх підлої душі, але коли зараз я побачив і попрацював у штабі Николая Николаевича, в торговельно-промисловій комітеті, у білих редакціях і в самого Кірило І-го і коли я пройшов через тисячу законоронних і російських біловардівців, то хоч моя робота була бридка й злочинна, але зараз вона мені показалася школою двох клас і мій злочин повинен бути лекцією иншим, що душа робітника не може до них належати. Всі мої переговори з біловардівцями показали, що у них є тільки три мрії: смерть робітникам, повернення влади монарха. Хоч я, як злочинець, не заслуговую на довіру, але заявляю Вам, що від нинішнього дня відмовляюся провадити яку-б там не було роботу й пропаганду проти своєї пролетарської держави й відмовляюся від поїздки в Англію й Америку та віддаю себе в руки пролетарського суду, хоч-би мені це коштувало життя. Краще вмерти від руки робітничої класи, чим бути її зрадником.

Чекаю Вашого розпорядження. Той хто не був серед буржуазії, той не може оцінити як дорога й цінна пролетарська держава.

З тов. прийтом,
 Я. І. Бадян.
 Париж, 3. лютого 1927 р.

У відповідь на цей лист радянська влада відповіла: "В країні диктатури пролетаріату немає місця зрадникам робітничої класи".

Отже: і судити тебе не хочемо й бачити тебе у своїй країні не хочемо. Якщо ти свідомий свого злочину, то відповідно карою для тебе буде твоє біловардівське окруження.

Здалося-б, щоб ті, які передруковували наклепи Бадяна на радывулу та компартію, передруковували тепер цей його лист.

Газетяр.

"Український Голос" (Перемішль) повідомляє, що в печеніжському повіті лютею поешть холерини. Шо-дня жертвою цієї поешти падає кільканайцять осіб. Становище хорих жахливе, бо немає лікарської допомоги.

"Український Голос" (Перемішль) повідомляє, що в печеніжському повіті лютею поешть холерини. Шо-дня жертвою цієї поешти падає кільканайцять осіб. Становище хорих жахливе, бо немає лікарської допомоги.

"Український Голос" (Перемішль) повідомляє, що в печеніжському повіті лютею поешть холерини. Шо-дня жертвою цієї поешти падає кільканайцять осіб. Становище хорих жахливе, бо немає лікарської допомоги.

"СНЕП ШАТС".

ОПІКУН ЗДОРОВИХ.

Опікуном хорих я ніколи ще не був.

Здорові мене ненавидять, а не то хорі. Бояться мене.

— Ти з ним говори, а він тебе в "Снеп шатс" — кажуть.

Але не всі так говорять. Більшість добре відносяться до мене, а спеціально ті, які ще не бачили себе в "Снеп шатс".

Одного разу приїб до мене заспанний учитель Української Робітничої Дітчої Школи з просьбою:

— Товаришка Лободенко прислала дівчину, щоб вечером відвідала її опікуни хорих, бо вона раптово захоріла.

— Я-ж не є опікуном хорих.

— Я знаю, але ви сьогодні не працюєте, а секретар та опікуни в роботі. Я самий не маю яку, бо пишу ноту й мушу докінчити. Ви постарайтеся піти зараз, бо може вона справді дуже хора, може потрібно ліжкаря, то ви вже тим займіться.

Учитель наговорив і пішов. Я пішов відвідати хору.

Хоч одна товаришка вже раз казала мені, що я не є диплома-том, але цим разом я таки добре пописався.

Зайшов тишеенько під самі двері хати хорі товаришки.

— Стукай, чи ні? — думав я собі. — Треба застукати!

Лише раз: стук в двері і просто до середини!

Не чекав я поки хтось скаже: "ком-ін".

"Хора" мила підлогу.

— А бодай вас, як ви мене настрашили! — сказала "хора" зачервонівшись. — Сідайте. А то у мене так всюди порозкидано, непорядно, а малювала, прала, шила, а зараз думала обмити підлогу й ви надійшли та так несподівано зайшли, застали... Мені аж маркотило... А ви сьогодні не працюєте? Я знаю, що наші товариші всі працюють, я навіть не сподівалася, аби хтось зайшов...

— То нічого. Я не маю багато часу, а прийшов відвідати вас, бо мені доносено, що ви дуже раптово захоріли. Може вам треба ліжкаря?

— Та... я... Або ви, що, належайте до опікунів хорих?

— Ні, я належу до опікунів здорових. Ось ви були хорі, а коли я прийшов до вас, то ви вже й виждоровили!

— Воно... знаєте... воно... Мене було так раптово злупало коло серця...

— А як ви чуєтеся зараз?

— Я думаю що воно вже пройшло...

— Значить, що ліжкаря не треба?

— Та... ні...

— Ну, то я вже йду.

— Дякую, що відвідали...

Чи справді дякувала — не знаю.

Драпака.

НОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЛУЦЬКУ.

Луцька "Українська Громада" повідомляє, що невдовзі розпочнеться процес лудської групи політичних. У цій групі є 61 обвинувачених, частину з яких ув'язнено в лудській, а частину в ковельській в'язниці. Обвинувальний акт, що його отримали вже обвинувачені, має 60 друкованих сторінок і збудовано так саме й на тому самому, що і в Володимир Волинській справі. З боку прокуратури викликається 103 свідки. Передбачається, що оборона викличе свідків в три рази більше.

"РОЗБИЙНИК КАРМЕЛЮК" У ВІННІПЕГУ.

Драматург при Укр. Роб. Домі у Вінніпегу пригортає в суботу, 12. березня відобрає відому ісензовану повість М. Старицького "Розбийник Кармелюк".

Проби відбудуться в п'ятницю, 4. березня в год. 8. вечером 3, 4 і 5 дії.

В неділю, 6. березня в годині 3-ій по полудні 1 і 3 дії.

Всіх аматорів і аматорок, що беруть участь в цій драмі, просимо прийти на проби на час. Мистком.